

DRUŠTVENE VIJESTI I OBAVIJESTI

STOČARSKA IZLOŽBA SLAVONSKA POŽEGA 77.

25. rujna održana je u Sl. Požegi u povodu 750 god. postojanja Sl. Požege i 50 god. uzgojno selekcijskog rada, vrlo uspješna stočarska izložba.

O razvoju stočarske proizvodnje govorio je Slavko Pehal dipl. inž., a o razvoju komune i značenju ove manifestacije u godini naših i Titovih jubileja, govorio je dr Marijan Strbašić predsjednik skupštine općine Slavonska Požega.

Izložbi je prisustvovao veliki broj poljoprivrednih proizvođača-stočara, stočarskih stručnjaka, privrednika i društveno političkih radnika Slavonije, drugih krajeva naše republike i susjedne B i H. Izložbi je prisustvovao i republički sekretar za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo Rade Pavlović dipl. inž. i veći broj stručnjaka iz poljoprivrednih institucija Zagreba među kojima prof. dr Branko Štancl, dekan Poljoprivrednog fakulteta i prof. dr Hrvoje Zlatić, profesor na Poljoprivrednom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Na izložbi su pored goveda izloženi konji, svinje, ovce, kunići, golubovi, ptice, pčele i akvaristi.

Mnogi proizvođači i prometne organizacije izložili su mehanizaciju i razni repromaterijal potreban poljoprivrednicima.

Izložbe u toj »Zlatnoj dolini« imaju dugu tradiciju.

Još 1863. god. održana je u Sl. Požegi velika Gospodarska izložba. Izložba je održana i 1887, 1891, zatim 1931.

Prva izložba poslije oslobođenja održana je 1955. godine. 137 izlagača izložilo je 274 grla. Na toj izložbi odabrana su grla za prvu Poljoprivrednu izložbu Hrvatske u Zagrebu.

Posljednja izložba održana je 1971. godine.

Radi usporedbe prikazuje se stanje govedarske proizvodnje, uzgoja i selekcije, broj izloženih grla te njihova proizvodnja u 1971. i 1977. godini.

Brojno stanje rasplodnih krava i za rasplod dospjelih junica

Godina	Broj krava	Kvalitetna oplodnja	%	Nekontrolirani pripust i jalovost	
				broj	%
1971.	12.500	10.032	80	2568	20
1976.	13.000	12.651	97,3	349	2,7

Brojno stanje rasplodnih goveda pod selekcijom i prosječna proizvodnja u 305 dana laktacije

Godina	Broj krava	Broj ženskog podmlatka	Ukupno	Indeks	Prosječna proizvodnja mlijeka
1972.	533	229	762	100	3131
1976.	794	418	1212	153	3572

Broj izloženih krava i junica te proizvodnja mlijeka u 305 dana laktacije

Godina	Broj krava	Broj junica	Ukupno	Prosječna proizv. mlijeka krava	Prosječna proizv. mlijeka majki junica
1971.	50	30	80	3.205	3.591
1977.	30	35	65	3.961	4.072
				+ 756	+ 481

Podaci o napretku govedarske proizvodnje pokazuju trend rasta ukupnog broja krava kao i kvalitetne oplodnje koja je porasla u tom periodu za čitavih 17,3%, broj grla pod selekcijom porastao je za 53%, a prosječna proizvodnja mlijeka krava pod selekcijom za 441 kg.

Prosječna pak proizvodnja mlijeka izloženih krava porasla je za 756 kg, a majki izloženih junica za 481 kg.

Vrijednim proizvođačima dodijeljen je veći broj novčanih i naturalnih nagrada, diplome, kao i Gospodarski priručnik.

Krave nagrađene prvom nagradom

Red. broj	Prezime i ime	Mjesto	Ime krave	Nagrada
1.	Kundakčić Adam	Grabarje	Basna	šampionka
2.	Đurić Đuro	Bankovci	Justa	pratilja
3.	Bisić Vinko	Biškupci	Boba	pratilja
4.	Halas Đuro	Bankovci	Ilonka	I
5.	Guzmić Stjepan	Mihaljevci	Jagoda	I
6.	Sakoman Mijo	Biškupci	Goca	I
7.	Kundakčić Pero	Grabarje	Breza	I
8.	Slović Petar	Grabarje	Jasenska	I
9.	Compić Slavko	Grabarje	Ruža	I
10.	Matošević Ivan	Pleternica	Jablanka	I

Prvom nagradom nagrađeno je 7 krava, 2 krave proglašene su pratilje šampionke i 1 je proglašena šampionkom.

Kravi šampionki pored muznog aparata što ga je poklonila **Tvornica poljoprivrednih strojeva Kneževo — PIK-a »Belje«**, dodijeljeno je i šampionsko zvono koje je uručio inž. Rade Pavlović republički sekretar za poljoprivredu, preh. industriju i šumarstvo.

Ostale krave nagrađene su II i III nagradom.

Nagrade za junice

Red. broj	Prezime i ime	Mjesto	Ime junice	Nagrada
1.	Drkulec Slavko	Krivaj	Fana	šampionka
2.	Delić Ivan	Trenkovo	Filia	I
3.	Kundakčić Mato	Grabarje	Biserka	I
4.	Ivančević Ivan	Krivaj	Borka	I
5.	Ivančević Ivan	Krivaj	Barka	I
6.	Drkulec Slavko	Krivaj	Biserka	I
7.	Bešlić Ivan	Toranj	Jagoda	I
8.	Delić Ivan	Trenkovo	Fruška	I

Ostale junice također su nagrađene II i III nagradom.

Nagrade su dodijeljene i za sve ostale kategorije stoke.

Prilog novčanih i naturalnih nagrada dao je veći broj organizacija Slavonske Požege i drugih područja.

B. S.

RITZ J.: BIBLIOGRAFIJA INDUSTRIJSKOG BILJA SFRJ
— NAUČNE EDICIJE POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU, STR. 533. ZAGREB, 1977.

Prof. dr. Josip Ritz nastavnik Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu uz pomoć izdavača fakultetskog znanstvenog časopisa »Poljoprivredne znanstvene smotre« podario je naše znanstvenike i stručnjake u proizvodnji, preradi, uzgoju, selekciji, obradi itd. moćnim pomagalom u proizvodnji i preradi našeg industrijskog bilja.

Dr J. Ritz sastavio je navedenu bibliografiju koja sadrži 4583 bibliografskih jedinica (naslova, članaka, radova, napisa, knjiga, publikacija) koje su objavljene na našem tlu od 1770. do zaključno 1971. godine. Ukupno navodi 1500 autora — pisaca. Članci, rasprave, radovi, knjige, publikacije itd. koji su u nas objavljeni odnose se na 20 industrijskih biljaka, a po sadržaju je to sjetva, njega, berba, žetva, borba protiv bolesti, štetočinja, korova, prerada, trgovina itd. našeg industrijskog bilja. To je literatura stara gotovo preko 200 godina, a autor ju je skupio i pripremio i predao da naši selekcionari, oplemenjivači, agrotehničari, prerađivači itd., itd., itd., o pojedinom problemu o industrijskom bilju vide što se tje u nas uradilo, dokle smo došli i da on pridonese veći ili manji doprinos.

Napominje se da je to naša bibliografija i sva materija odnosi se na naš državni i nacionalni teritorij. Posao je vrijedan da se istakne.

Prof. dr. Josip Kovačević

ŠARIĆ T.: AGROEKOLOGIJA S AGROTEHNIKOM, — Univerzitet
u Sarajevu — Poljoprivredni fakultet Sarajevo. — Skripta.
Sarajevo, 1977.

Neobično je u nas da se pišu prikazi skripata. No svako pravilo ima izuzetaka. Relativno mladi nastavnik sarajevskog Poljoprivrednog fakulteta napisao je skripta »Agroekologija s agrotehnikom« (str. 264) i pregledom materije mišljenja sam da će nas autor u dostupno vrijeme iznenaditi s knjigom (udžbenikom) s istim naslovom. Tvrdim da se ne varam.

Autor prof. T. Šarić skripta dijeli, što proizlazi iz naslova u dva dijela: I. Agroekologija i II. Agrotehnika.

Agroekologija s agrotehnikom je disciplina koja sadrži agronomske zakonitosti za dobivanje visokih i kvalitetnih priroda u biljnoj proizvodnji. Isključivo je ratarska disciplina materije iznesene u skriptama »Agroekologija s agrotehnikom«.

Agroekologija (str. 146) je teoretski dio (ekološki) dio nauke tzv. iz općeg ratarstva. To je tzv. ekologija poljoprivrednog prostora, koja govori o učinku faktora vanjske sredine (klima, zemljište) na kulture. Agrosfera je tzv. proizvodni prostor gdje se obavlja poljoprivredna (ratarska) proizvodnja. Osnovna poljoprivredna proizvodnja je proizvodnja organske materije, koja se vrši na poljoprivrednoj kulturnoj biljci pomoću klorofila uz pomoć sunčane svjetlosti u tzv. procesu fotosinteze. Kod biljne proizvodnje treba koristiti povoljnosti staništa i otklanjati nepovoljnosti. Odnosno biljnu proizvodnju treba prilagoditi tzv. vegetacijskim činiocima, a to su: klima, zemljište, reljef, kulturna biljka i čovjek.

Klima je vegetacijski faktor na koji čovjek teže, pa i teško utječe. Elementi klime su svjetlost, toplina, voda (vlaga) i zrak. Zemljište se poistovjećuje sa staništem te je po značenju iza klime. Reljef je vegetacijski faktor koji djeluje na biljku indirektno.

U navedenim potpoglavljima je navedeno najvažnije o ekologiji poljoprivrednog prostora (agrosfere).

Agrotehnika (str. 146—259) je dio općeg ratarstva, gdje se govori koje se mjere trebaju proizvesti, da se za kulturnu biljku stvore povoljne prilike. Kulturnoj biljci mjerama obrade (oranja, frezanja, okopavanja, drljanja, vlaženja itd.), te gnojidbom, plodoredom i borbom protiv bolesti, štetočinja i korova, treba stvoriti prilike za što veću i bolju proizvodnju organske mase (hrana, vlakna itd.).

Na kraju svakog poglavlja je obnovljen popis prvenstveno domaće i strane odgovarajuće literature.

Skripta su napisana lijepom varijantom bosansko hrvatsko-srpskog jezika: pregledno, korisno i jasno

Prof. dr. Josip Kovačević

GRAČANIN M., ILIJANIĆ LJ.: »UVOD U EKOLOGIJU BILJA«
— Moderna biologija — Školska knjiga str. 318. Zagreb, 1971.

Autori profesori **M. Gračanin** i **Lj. Ilijanić** su priznati fitoekolozi u nas pa i u svijetu uopće. Napisali su po tematskom opsegu monografsko djelo. »Uvod u ekologiju bilja«, koje nam dolazi u dobar čas i na vrijeme. Suvremeni čovjek svjesno mijenja faktore sredine radi povećanja i poboljšanja biljne proizvodnje u poljoprivredi i šumarstvu i sve se više susreće po njega fatalnom realnom činjenicom da uslijed pretjerane urbanizacije i zahuktale industrijalizacije narušava u prirodi ravnotežu na štetu živog svijeta, pa i čovjeka. Potrebno je znanstveno upravljati i popraviti našu životnu sredinu, a to su naša naselja (sela i gradovi).

O svemu ovome obilno je građe (znanstvenog materijala) u »Uvodu u ekologiju bilja«. Što nam nudi izvanredna knjiga autora?

U pogledu sadržaja sastoji se iz dva dijela. Prvi dio obrađuje »**Sfere života**«, a drugi »**Značenje i djelovanje ekoloških faktora**«.

Sfere života su na našem gecidu (Zemlji) četiri, a to su: 1. **Atmosfera** (sfera plinova, koja obavlja ostale sfere), 2. **Hidrosfera** (sfera voda, smještena je u depresije — bare, močvare, mora, oceani, kanali, potoci, rijeke, jezera), 3. **Litosfera** — kamenita zemljina kora i 4. **Pedosfera** je rastresiti sloj litosfere u kojem se ukorijenjuju biljke.

Drugi dio knjige govori o činiocima staništa, a to je temperatura, svjetlo, voda, zrak, elementi itd.

Ukratko govoreći autori nam predočuju živi svijet biljaka, životinja i čovjeka u odnosu na vanjske faktore sredine. Biljni svijet, životinje i čovjek su međusobno usko povezani (kauzalni odnosi). Živi svijet (čovjek, biljke i životinje) sačinjavaju biosferu, koji s faktorima sredine sačinjavaju jedinstvo tzv. biogeocenozu.

Autori ove publikacije jasno, pregledno i jednim lijepim jezikom izlažu monografski ekologiju živog svijeta. Znanstvene zasade koje se iznose potrebne su današnjici uz napomenu na početku izlaganja. Potrebno je što više i što bolje (kvalitetnije proizvoditi hrane itd.), treba se oduprijeti narušavanju sredine u kojoj živimo i treba poboljšati naš ambijent u kojem živimo.

Prof. dr. Josip Kovačević

POZIVI

JUGOSLAVENSKO DRUŠTVO ZA PROUČAVANJE I SUZBIJANJE KOROVA organizira stručno-znanstveno Savjetovanje u Zagrebu, odnosno Osijeku.

I

»JUGOSLAVENSKO SAVJETOVANJE O PRIMJENI HERBICIDA NA ŽELJEZNIČKIM PRUGAMA I NASIPIMA« dne 23. XII 1977. u Zagrebu u prostorijama Društva inženjera i tehničara, Berislavićeva broj 6/I.

II

»JUGOSLAVENSKO SAVJETOVANJE O SUZBIJANJU KOROVA AVIONIMA I HELIKOPTERIMA« dne 17—18. I 1978. — Biološko-znanstveno nastavni centar — Tenjska cesta bb. Osijek.

Oba navedena Savjetovanja započinju radom — u Zagrebu 23. XII 1977. god. u 10,00 sati i traje jedan dan, odnosno u Osijeku 17—18. I 1978. god. također u 10,00 sati i traje dva dana.

Zainteresirani za Savjetovanje će prethodno dobiti pozive. Prije početka Savjetovanja učesnici plaćaju kotizaciju u iznosu 250 dinara i dobivaju program i štampan ZBORNIK referata.

Jugoslavensko Društvo za
proučavanje i suzbijanje
korova

SAVJETOVANJE O BOLESTIMA VINOVE LOZE U MOSTARU. U organizaciji Istraživačkog razvojnog centra HEPOK-a, Mostar, održat će se od 16 do 18. XI 1977. u Mostaru Savjetovanje o slijedećim bolestima vinove loze:

»EKSKORIOZA I VIRUSNE BOLESTI VINOVE LOZE«

U posljednje vrijeme u našim nasadima loze javlja se sve više bolest crna pjegavost ili ekskorioza (*Phomopsis viticola*), nanoseći ozbiljne štete.

Nadalje, u naši mše nasadima nalazi sve češće čokote, zaražene različitim virozama vinove loze, a ti se čokoti unose u novo podignute nasade pomoću zaraženih loza cijepova. Stoga i obrani od virusnih bolesti treba obratiti punu pažnju.

To je osnovni razlog da je HEPOK, kao radna organizacija s velikim površinama pod vinogradima, a koja u slijedećih nekoliko godina planira te nasade znatno povećati odlučila organizirati Savejtovanje stručnjaka fitopatologa i vinogradara o navedenim bolestima vin. loze.

Kako su svoje sudjelovanje najavili poznati stručnjaci iz naše zemlje a isto tako i najpoznatiji fitopatolozi u Evropi za bolesti loze — svi s referatima — to je sigurno da će Savjetovanje biti od koristi i za same stručnjake a i za unapređenje našeg vinogradarstva. Uz to, održat će i niz referata o navedenim problemima sami stručnjaci iz prakse. Tako će se dobiti uvid u proširenje tih bolesti loze u našoj zemlji.

Stoga se očekuje da će tom Savjetovanju prisustvovati ne samo fitopatolozi, nego i naši vinogradarski stručnjaci.

Detaljan program dobit će sudionici u listopadu o.g.

Obzirom na vrijednost i stručnost najavljenih referata naših i inozemnih fitopatologa ,upozorava se na to Savjetovanje s tim da se interesenti u vezi prijave i informacije obrate na »HEPOK« OOUR IRC (Istraživačko-razvojni centar) 79202 BUNA Telefon 71-210, Telex 46-262 HEPOK.

Nakon Savjetovanja održat će se stručna ekskurzija u vinograde HEPOKa.